

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0057-30
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
ID ОП у ЄДЕБО	13539
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Прикладна економіка, другий (магістерський) рівень вищої освіти, 05 «Соціальні та поведінкові науки», 051 «Економіка»
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/Prikladna-ekonomika-samoocinka_m.pdf
Посилання на звіт експертної групи	

Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	05 Соціальні та поведінкові науки
Дата засідання	12 грудня 2019
№ протоколу	5
Доповідач	Герасименко Анжеліка Григорівна

1. Призначення висновку

Цей експертний висновок складений галузевою експертною радою (ГЕР) Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Розгляд акредитаційної справи ГЕР є однією із стадій процедури акредитації, що проводиться Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851.

Експертний висновок ГЕР складається на основі звіту експертної групи, що проводила акредитаційну експертизу, та зауважень ЗВО до нього. Він розглядається на засіданні ГЕР та схвалюється колегіально. Експертний висновок ГЕР разом з іншими матеріалами у подальшому розглядається на засіданні Національного агентства.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми відсутні.

3. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає оцінку підсумкам роботи експертної групи у контексті встановлених нею рівнів відповідності Критеріям. Якщо ГЕР вважає, що експертна група неправильно оцінила відповідність певному Критерію, вона має належним чином обґрунтувати це.

Критерій	Рівень відповідності (експертна група)	Стислий підсумок аналізу експертної групи	Рівень відповідності (ГЕР)	Обґрунтування зміни рівня відповідності (якщо він відрізняється від визначеного експертною групою)
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В	<p>ОП «Прикладна економіка» має свій фокус, чітко сформульовані цілі програми, які відповідають місії та стратегії ЗВО, а їх реалізацію забезпечено загальноуніверситетськими, факультетськими та кафедральними ресурсами на достатньому для їх досягнення рівні. Цілі програми сформульовані на основі вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду та з урахуванням позицій стейкхолдерів. Проте, задля забезпечення задекларованого в ОП прикладного спрямування потребує більш активного застосування ІТ та Інтернет-технологій при викладанні дисциплін професійного циклу.</p>	В	
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В	<p>Станом на 22.11.2019 р. ОП «Прикладна економіка» оновлено зі змінами, внесеними з урахуванням позиції стейкхолдерів, та затверджено рішенням Вченої ради університету (введено наказом ректора ПНУ від 15.11.2019 р. № 107/06-12-с); електронний файл з оновленою ОП ще не розміщено на офіційному сайті кафедри. Зміст ОП «Прикладна економіка» відповідає предметній області спеціальності 051 Економіка. Структура ОП «Прикладна економіка» передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії (Освітньо-професійна програма 051 Економіка (магістерський рівень), Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника» права на вільний вибір навчальних дисциплін, Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»). Процес реалізації ОП «Прикладна економіка» та освітньо-виховний процес в університеті (академінальністю, студентське самоврядування, студентський простір Параграф, тематичні гуртки) спрямовано на</p>	В	

		<p>формування та всебічний розвиток соціальних навичок здобувачів (soft skills). Процес удосконалення навичок та вмінь продовжується упродовж всього освітнього процесу. У зв'язку з цим, перспективним є розширення у структурі ОП міждисциплінарних компонентів у межах споріднених ОП і спеціально-стаєй, що станом на 22.11.2019 р. не реалізується для ОП «Прикладна економіка».</p>		
<p>Критерій 3. Досуп до освітньої програми та визнання результатів навчання</p>	<p>А</p>	<p>Відсутність затвердженого в межах університету документа, який регламентує процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, не є недоліком у контексті ОП «Прикладна економіка» (ці процедури неявно регламентуються чинними Положеннями університету з урахуванням ст. 8 і ст. 34 Закону України «Про освіту»), адже на момент виїзної експертизи в університеті розроблено відповідне Положення, яке набуде чинності у найближчий час.</p>	<p>А</p>	
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою</p>	<p>В</p>	<p>В залежності від форми навчання виділяються різні методи навчання і форми оцінювання. Для денної і в більшій мірі для заочної форми навчання використовується система дистанційного навчання, розроблено та оцифровано хрестоматії та силабуси до кожної дисципліни ОП, які завантажено в систему на сайті http://www.d-leap.ru.if.ua/. Наявні силабуси з усіх навчальних дисциплін ОП «Прикладна економіка». Методи навчання включають: роботу з підручником, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження, лекція, запитання-бесіда, викладання-пояснення, розповіді. Форми освітнього процесу: усне опитування, письмова робота, тестування, робота на комп'ютері, практична робота на комп'ютері. Останні три форми переважно застосовуються для студентів заочної форми навчання. Здобувачі ОП «Прикладна економіка» систематично беруть участь у курсах студентських наукових робіт. Інтернаціоналізація діяльності університету на інституційному рівні пов'язана із модернізацією вищої освіти з використанням інноваційних інструментів викладання (http://moredproject.eu/ua/) у рамках проекту програми ЄС ERASMUS+ MoPED. Викладачі кафедри беруть участь у міжнародних стажуваннях строком до трьох місяців. При цьому оновлення змісту освіти ОП «Прикладна економіка» відбувається переважно за змістом освітніх компонентів, проте з 2016 по 2019 рік не відбулося жодних змін ні в обов'язкових, ні у вибіркових компонентах цієї ОП. Магістранти і випускники ОП «Прикладна економіка» вважа-</p>	<p>В</p>	

		<p>ють, що викладання дисциплін англійською мовою було б суттєвою перевагою даної ОП. В силабусах необхідно окремо вказати результати навчання і окремо компетентності, вони не є ідентичними.</p>		
<p>Критерій 5. Кон рольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність</p>	<p>В</p>	<p>Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів ОП «Прикладна економіка» є чіткими та зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачами результатів навчання для кожного освітнього компонента та задалегідь оприлюднені на сайті факультету в розділі «студентам». В Університеті визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури додержання академічної доброчесності (1. Положення про запобігання академічному. 2. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». 3. Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ЗВО популяризує академічну доброчесність та використовує відповідні технологічні рішення (Unicheck (https://unicheck.com/) та Plagiat.pl (https://plagiat.pl) та автоматизовану платформу D-Leap. При цьому відсутня практика анонімного оцінювання робіт, вибіркового перевірок іншими викладачами. Перевіряється лише 10% кваліфікаційних робіт, вибіраних випадковим чином, що залишає ймовірність порушення академічної доброчесності. Пропонується збільшити рівень охоплення кваліфікаційних робіт перевіркою на плагіат.</p>	<p>В</p>	<p>Відповідність академічної та професійної кваліфікації професорсько-викладацького складу ОП «Прикладна економіка» не повною мірою відповідає переліку дисциплін ОП. Зокрема гарант освітньої програми д.е.н., проф. Пилипів Н.І. є фахівцем з бухгалтерського обліку і аудиту, що наразі відноситься до іншої галузі знань – 07 «Управління та адміністрування». При цьому саме проблемам обліку присвячено переважну кількість публікацій Пилипів Н.І. протягом останніх 5 років (посилання на профіль Пилипів Н.І. в Google Scholar).</p> <p>Представниками експертної групи у Звіті (с.6-7) зазначено, що залучення фахівців-практиків з боку роботодавців до ви-</p>
<p>Критерій 6. Людські ресурси</p>	<p>А</p>	<p>Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, що відповідає спеціальності та ОП, забезпечує досягнення поставлених цілей в ОП з прикладної економіки. Створена на інституційному рівні система стимулів з ключовими показниками діяльності сприяє розвитку викладацької майстерності, забезпечене врахування думки здобувачів вищої освіти в процесі курсного відбору викладачів кафедри та мінімізує конфлікт інтересів шляхом розподілу викладачів, що мають родинні зв'язки, за різними структурними підрозділами. Незважаючи на те, що до освітнього процесу не залучалися представники роботодавців, ОП має перспективи розвитку у цьому напрямку. Особливо варто відзначити випускників, які бажають співпрацювати з кафедрою та ділитися досвідом.</p>	<p>В</p>	<p>Відповідність академічної та професійної кваліфікації професорсько-викладацького складу ОП «Прикладна економіка» не повною мірою відповідає переліку дисциплін ОП. Зокрема гарант освітньої програми д.е.н., проф. Пилипів Н.І. є фахівцем з бухгалтерського обліку і аудиту, що наразі відноситься до іншої галузі знань – 07 «Управління та адміністрування». При цьому саме проблемам обліку присвячено переважну кількість публікацій Пилипів Н.І. протягом останніх 5 років (посилання на профіль Пилипів Н.І. в Google Scholar).</p> <p>Представниками експертної групи у Звіті (с.6-7) зазначено, що залучення фахівців-практиків з боку роботодавців до ви-</p>

					<p>кладання здобувачам ОП «Прикладна економіка» має фрагментарний характер, а також вказано, що здобувачами ОП відзначається поверхневість проходження виробничих практик у контексті відсутності зацікавленості з боку баз практики.</p> <p>Зазначені зауваження не є критичними, втім не дозволяють оцінити ОП «Прикладна економіка» за цим критерієм як «зрадкову».</p>
Критерій 7. Освітні середовище та матеріальні ресурси	A	<p>"Путівник студента", доступ до комп'ютерних лабораторій CISCO, бібліотека з 14 читальними залами, оцифровані хрестоматії по дисциплінам, умови для релевантного навчання здобувачів з особливими освітніми потребами, робота студентського сенату і профкому сприяє навчанню і довірі до керівництва ЗВО при потенційному виникненню конфліктних питань. Діяльність Відділу виховної та психолого-педагогічної роботи спрямовано на попередження конфліктних ситуацій шляхом проведення просвітницької роботи зі здобувачами вищої освіти.</p>	A		
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B	<p>Згідно до інституційного підходу всі підкритерії 8.1-8.7 критерію 8 у повній мірі враховано у практиці діяльності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника». Таким чином, існуючі окремі недоліки з цих підкритеріїв в їх цілісності можна вважати не суттєвими.</p>	B		
Критерій 9. Прозорість та публічність	B	<p>Інституційні положення, які розроблено у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника» і розміщено у відкритому доступі на офіційному сайті, сприяють визначенню чітких і зрозумілих правил і процедур, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації ОП «Прикладна економіка». Відсутність у відкритому доступі чинної на момент виїзної експертизи ОП «Прикладна економіка» редакції 2016 р. та деяких інших підтверджуючих документів експертна група вважає недоліком, але таким, що при цілісному оцінюванні ОП у контексті виконання критерію 9 є не суттєвим.</p>	B		
Критерій 10. Навчання через дослідження					

4. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

1. Забезпечити внесення змін до освітньо-професійної програми «Прикладна економіка» за результатами відгуків-рекомендацій зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів, в тому числі в частині зміни переліку освітніх компонентів, компетентностей програмних результатів навчання;
2. Запровадити новий порядок обговорення проектів освітніх програм, в тому числі ОП «Прикладна економіка», на офіційному сайті ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника», який буде включати механізм налагодження зручного і зрозумілого каналу комунікації зацікавлених осіб з розробниками програми (вказати доступні канали зв'язку – електронну пошту, контакти в ОТГ-сервісах, інші засоби зворотного зв'язку) з гарантом ОП і відповідною групою забезпечення;
3. Розширити перелік вибіркових дисциплін для здобувачів вищої освіти за ОП «Прикладна економіка» задля підвищення ефективності формування ними власної освітньої траєкторії;
4. Включити до розділу «Вимоги до вступу та продовження навчання» освітньо-професійної програми «Прикладна економіка» формальні вимоги щодо рівня освіти вступників, передбачені Правилами прийому до Державного вищого навчального закладу “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника” у 2019 році;
5. Розглянути можливість / доцільність зміни гаранта ОП «Прикладна економіка» для забезпечення синергії його / її наукових інтересів з предметною областю освітньої програми;
6. Затвердити у передбаченому ЗВО порядку документ, що регламентуватиме порядок та процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті;
7. Поглибити співпрацю з зовнішніми стейкхолдерами програми (потенційними роботодавцями) в частині залучення їх до реалізації освітнього процесу не тільки в частині практичної, але й в частині теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти, наприклад, збільшивши кількість лекцій, семінарів майстер-класів для студентів ОП «Прикладна економіка» за участю зовнішніх стейкхолдерів;
8. Збільшити рівень охоплення кваліфікаційних робіт перевіркою на плагіат.

5. Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про акредитацію ОП

Голова GER

(електронний підпис)

Л. В. Шаульська

Член GER – доповідач

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and strokes, positioned between the text 'Член GER – доповідач' and 'А. Г. Герасименко'.

А. Г. Герасименко